

[A. Lynga.]

bevilget 20½ mill. kr. plus 1,7 mill. kr. i reserve; i år blev bevillingerne på grund af de forøgede vanskeligheder yderligere reduceret til 17 mill. kr. til anlægs- og byggevirksomhed. Af disse blev 2 mill. kr. afsat til tuberkulosesanatoriet i Godthaab, medens 15 mill. kr. foreslås fordelt til andre institutioner, til nye anlæg og til fortsættelse og færdiggørelse af de allerede igangværende arbejder.

Vi er taknemlige for den offervilje, disse årlige udgifter, så store de er i forhold til landsdelens indbyggertal, repræsenterer; vi har ved flere lejligheder givet udtryk for denne taknemlighed, og det vil jeg også gøre i dag. Jeg vil dog ganske ærligt sige, at jeg er ked af, at disse indskrænkninger af bevillingerne har fundet sted for Grønland ligesom for andre dele af Danmark, og at det for Grønlands vedkommende betyder forsinkelse af nyordningen; vi forstår dog fuldtud baggrunden derfor. Jeg vil dog gerne i forbindelse med omtalen af dette have lov til at påpege, at nedskæringerne og udsættelserne vil forårsage en del ravage, og jeg vil som dansk folketingsmedlem spørge, om det ikke er muligt at råde bod herpå, eventuelt ved særbevillinger.

Hvad skoleudgifterne angår, har man på grund af pengeknapheden koncentreret sig om en fortsættelse af de allerede igangværende arbejder i de enkelte større byer. Holsteinsborg og Egedesminde figurerer således i budgettet henholdsvis med 1,2 og 0,9 mill. kr., medens andre lige så påkrævede eller omtrent lige så påkrævede planer blev udsat.

Her vil jeg gerne fremdrage enkelte eksempler. Skoleforholdene i byen Jakobshavn er så utilfredsstillende, at afhjælpningen heraf efter min mening ikke må udsættes. Børneantallet er på grund af tilflyttere og på grund af naturlig vækst af befolkningen i de sidste 3 år steget med 50 pct., hvorfor lokalerne er blevet for små. Den 1. september 1954 var der således ca. 170 skolebørn på stedet, efter senere meddelelse 190 skolebørn, men kun tre klasseværelser, hvoraf det ene ikke er større end en almindelig mindre dagligstue. To klasser har derfor ikke gået i skole, jeg tror i 4 måneder efter sommerferien, medens to provisoriske lokaler er under indretning i den gamle, ikke me-

get egnede præstebolig. Da børnetallet stadig stiger, bliver pladsforholdene endnu mere utilfredsstillende i år, således at man ikke kan opfylde selv de mest elementære krav i undervisningsplanen om timetallene, skolehygiejne, materiel m. m. Hertil kommer, at arbejdsforholdene er yderst utilfredsstillende for lærerne. Da man ikke kan forvente, at den planlagte skolebygning kan blive bygget i den nærmeste fremtid, og da det tilsyneladende ikke er muligt på stedet at finde et rum, der kan egne sig som skolelokale, vil det være meget ønskeligt, om man allerede i år byggede en skolebarak med plads til to klasser. Jeg vil derfor spørge, om det ikke er muligt at etablere en særbevilling på ca. 100 000 kr. til dækning af udgifterne.

Forholdene i den driftige by Sukkertoppen er lige så vanskelige i skolemæssig henseende. Der er 230 skoleelever i en skole med fire normale klasseværelser, et lille midlertidigt lokale i et forhenværende katekethus, samt et rum på kirkeloftet med ikke altfor gode opvarmningsmuligheder, der bruges som undervisningslokale til danske børn. Der er stærk trang til at oprette parallelklasser, fordi de eksisterende lokaler ikke kan rumme tilgangen i år og bliver endnu mere utilstrækkelige til næste år. Også her er der planer om at bygge en ny skole, men sikkert ikke med udsigt til gennemførelse i nær fremtid. Der bør derfor efter min mening også her bygges en skolebarak allerede i år, eller der må skaffes et midlertidigt lokale til, inden det nye skoleår begynder.

Må jeg yderligere for at forklare, hvordan landet ligger, nævne, at der i den lille by Christianshaab går 70 skoleelever i en lille skole, der er beregnet til 20. I Upernavik er forholdene efter sigende lige så dårlige, om ikke værre. Hvorledes man har klaret sig med at bestride undervisningen på forsvarlig måde, skal jeg ikke kunne sige. Som lærer vil jeg sige, at det er ikke forsvarligt, og jeg kan endvidere sige, at udstedet Kangamiut, byerne Godhavn og Julianehaab, Angmagssalik og udstedet Arsuk med 300 indbyggere og 130 skolebørn også har store vanskeligheder, ikke alene med skolelokaler, men også med hensyn til lærere og lærerboliger.

Derudover skal jeg nævne, at det påbegyndte skolebyggeri i Godthaab er så godt